

Posudek oponenta diplomové práce Beaty Wolfové

„Adaptace neuropsychologického dotazníku EBIQ pro účely diagnostiky emočních a psychosociálních problémů po poranění mozku“

Univerzita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Katedra psychologie.

Praha 2012

Autorka se v předložené diplomové práci obecně věnuje tématu neuropsychologické diagnostiky a rehabilitace, specificky pak problematice emočních a psychosociálních problémů pacientů po poranění mozku, ke kterémužto tématu přispívá svým vlastním výzkumem, který spočívá v lokalizaci neuropsychologického dotazníku EBIQ pro české prostředí.

Práce má dvě části, teoretickou a empirickou. V teoretické části se autorka nejdříve stručně věnuje neuropsychologii emocí, konkrétně jejich funkční roli v psychickém životě člověka, jejich základnímu členění a hlavním neuroanatomickým strukturám, které jsou jejich fyzickým podkladem. Kvůli relevanci pro hlavní téma práce se pak ve větším detailu zaměřuje na tzv. neuropsychologický model emocí inspirovaný prací americké neuropsycholožky Y. Suchy. Následuje část věnovaná typologii a etiologii poranění mozku, průběhu rekonvalescence, typickým emočním a psychosociálním problémům pacientů po poranění mozku, způsobům, jakým se s nimi vyrovnávají, a možným přístupům k jejich rehabilitaci. V poslední kapitole teoretické části pak autorka uvádí přehled dostupných a existujících nástrojů neuropsychologické diagnostiky emočních problémů. Nejvíce prostoru přitom z pochopitelných důvodů věnuje neuropsychologickému dotazníku EBIQ, ke kterému uvádí informace týkající se způsobu jeho konstrukce, normování a vybraných psychometrických charakteristik. Celkově teoretická část práce představuje stručný a čtenářsky dobře přístupný přehled všech důležitých konceptů a nástrojů, které jsou relevantní pro hlavní téma práce a které čtenáři umožňují získat dobrou orientaci v problematice emočních problémů a jejich diagnostiky a rehabilitace. Právě v tom pak zřejmě také spočívá její největší přínos, který si zachová svou hodnotu i mimo kontext této diplomové práce. Pozitivně je potřeba hodnotit rovněž prokládání textu četnými „kazuistikami“, které pomáhají názorně ilustrovat obsah teoretičtějších částí textu.

V empirické části autorka referuje o lokalizaci neuropsychologického dotazníku EBIQ pro české prostředí – o jeho překladu, normování a ověření jeho základních psychometrických charakteristik. V rámci této lokalizace autorka formulovala rovněž několik hypotéz, které následně ověřovala prostřednictvím nástrojů statistické analýzy. Tato část práce obsahuje všechny náležitosti, které jsou standardní součástí písemných výstupů z empirických studií, jako je uvedení cílů výzkumu, formulace hypotéz, popis výzkumného designu a vzorku respondentů, uvedení numerických a grafických výstupů statistických analýz, jejich interpretace a diskuse. Autorka zde tak prokázala schopnost

formulovat výzkumně zajímavé hypotézy, použít výzkumný design umožňující jí tyto hypotézy testovat, pracovat se statistickými nástroji, interpretovat výstupy statistických analýz a diskutovat omezení navrženého experimentálního designu, získaných dat a výstupů statistické analýzy. To vše přitom autorka dokázala zkombinovat tak, aby výstupem byl dotazník použitelný v rámci klinické praxe pro zjišťování emočních a psychosociálních potíží pacientů po poranění mozku, se všemi jeho stávajícími omezeními, o kterých autorka na základě jejích poznatků otevřeně informuje. Vysokou přidanou hodnotu mají rovněž autorčina uživatelská doporučení, ukázky použití EBIQ na příkladu konkrétních pacientů a porovnání EBIQ s jiným v českém prostředí používaným nástrojem SCL-90. Tato práce splňuje rovněž všechny nároky kladené na diplomové práce z hlediska jejich formální úpravy - obsahuje abstrakt, klíčová slova, správně citované zdroje, přiměřeně obsáhlý seznam použité literatury a přílohy s materiály k empirické části práce.

K diskusi navrhuji následující témata:

- Jaké další kroky je potřeba provést k tomu, aby se z EBIQ mohl stát „zlatý standard“ diagnostiky emočních a psychosociálních problémů pacientů po poranění mozku v českém prostředí?
- Kde autorka vnímá možnost pokračování jejího případného dalšího výzkumu (návrhy výzkumných hypotéz přímo či nepřímo souvisejících s výsledky jejích studií)?

Závěr: Doporučuji, aby se předložená práce stala předmětem obhajoby na katedře psychologie.

Navrhované hodnocení: výborně.

Praha, 22. 8. 2012 PhDr. Luděk Stehlík